

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za ribištvo

2012/0130(NLE)

10.7.2012

OSNUTEK PRIPOROČILA

o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Protokola o določitvi ribolovnih možnosti in finančnega prispevka, določenih v Sporazumu o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo na eni strani ter vlado Danske in lokalno vlado Grenlandije na drugi strani
(KOM(2012)0247 – C7-0000/2012 – 2012/0130(NLE))

Odbor za ribištvo

Poročevalec: Ole Christensen

Oznake postopkov

- * Postopek posvetovanja
- *** Postopek odobritve
- ***I Redni zakonodajni postopek (prva obravnava)
- ***II Redni zakonodajni postopek (druga obravnava)
- ***III Redni zakonodajni postopek (tretja obravnava)

(Vrsta postopka je odvisna od pravne podlage, ki je predlagana v osnutku akta.)

VSEBINA

	Stran
OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	5
OBRAZLOŽITEV.....	6

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Protokola o določitvi ribolovnih možnosti in finančnega prispevka, določenih v Sporazumu o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo na eni strani ter vlado Danske in lokalno vlado Grenlandije na drugi strani

(KOM(2012)0247 – C7-0000/2012 – 2012/0130(NLE))

(Odobritev)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga sklepa Sveta (COM(2012)0247),
 - ob upoštevanju osnutka protokola o določitvi ribolovnih možnosti in finančnega prispevka, določenih v Sporazumu o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo ter vlado Danske in vlado Grenlandije (0000/2012),
 - ob upoštevanju prošnje za odobritev, ki jo je Svet podal v skladu s členom 43(2) in točko (a) drugega pododstavka člena 218(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije (C7-0000/2012),
 - ob upoštevanju člena 81 in člena 90(7) Poslovnika,
 - ob upoštevanju priporočila Odbora za ribištvo in mnenj Odbora za proračun ter Odbora za razvoj (A7-0000/2012),
1. odobri sklenitev protokola;
 2. poziva Komisijo, naj mu posreduje sklepe sej in dela skupnega odbora iz člena 10 Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju, odobrenega z Uredbo Sveta (ES) št. 753/2007¹; zahteva, da se predstavnikom Evropskega parlamenta omogoči, da kot opazovalci sodelujejo na sejah in pri delu skupnega odbora; poziva Komisijo, naj Parlamentu in Svetu v zadnjem letu veljavnosti protokola pred začetkom pogajanj za obnovitev sporazuma predloži pregled o izvajanju sporazuma;
 3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic in Grenlandije.

¹ Uredba Sveta (ES) št. 753/2007 z dne 28. junija 2007 o sklenitvi Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo na eni strani ter vlado Danske in lokalno vlado Grenlandije na drugi strani (UL L 172, 30.6.2007, str. 1).

OBRAZLOŽITEV

Sporazumi o partnerstvu na splošno

Sklepanje dvostranskih sporazumov o ribolovu s tretjimi državami, t. i. "sporazumov o partnerstvu v ribiškem sektorju", je ključni element zunanje razsežnosti skupne ribiške politike (SRP). Ti sporazumi ne urejajo samo zakupa ribolovnih pravic za plovila EU, temveč tudi zavezujejo pogodbenice k spodbujanju odgovornih in trajnostnih ribolovnih politik, ki temeljijo na podrobnih ocenah razpoložljivih virov. Prav tako zagotavljajo, da so ribolovne možnosti določene na podlagi verodostojnih znanstvenih mnenj, in izključujejo vsako tveganje, da bi izčrpali lokalne staleže ali povzročili škodo lokalnim ribolovnim skupnostim, ki naj bi – ravno nasprotno – imele koristi od usmerjenih programov pomoči, financiranih s finančnimi nadomestili EU.

Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe so bile Parlamentu podeljene večje pristojnosti glede sporazumov o partnerstvu v ribiškem sektorju: v skladu s členom 218(6)(a) PDEU mora zdaj Parlament predhodno odobriti sklenitev takega sporazuma.

Grenlandija¹ in EU

Grenlandija se je leta 1973 kot del Danske najprej pridružila Evropskim skupnostim, vendar je po referendumu leta 1985 iz njih izstopila. Danes spada med čezmorske države in ozemlja Unije v skladu s členom 355(2) PDEU. Njene odnose z EU urejajo v prvi vrsti členi 198 do 204 PDEU, Protokol št. 34 o posebni ureditvi za Grenlandijo (v prilogi k PDEU) in partnerstvo med EU in Grenlandijo, določeno v Sklepu Sveta 2006/526/ES².

Ribištvo v Grenlandiji

Gospodarstvo Grenlandije je zelo odvisno od ribištva in izvoza ribiških proizvodov v EU. Leta 2010 je izvoz na trge EU znašal 331 milijonov EUR (92,7 % celotnega izvoza), medtem ko je bil uvoz iz EU skoraj dvakrat višji (614 milijonov EUR). Od leta 2007 je bilo v vodah Grenlandije ulovljenih približno 220.000 ton rib na leto, od tega je bilo 65 % kozic³. Ribiški sektor zagotavlja 6.500 delovnih mest (17 % celotne zaposlitve), vendar je samo 2.000 ekvivalentov polne zaposlitve neposredno v ribolovnem sektorju, ki se je skrčil za 6 % zaradi nizke dobičkonosnosti in upokojitev⁴.

¹ Grenlandija ima 2.166.000 km² površine, od katere je 84 % pokrite z ledom, in 56.700 prebivalcev. Čeprav je del Kraljevine Danske, uživa od leta 1979 visoko stopnjo avtonomije na številnih ključnih področjih politik ("akt o lokalni vladi"). Po referendumu leta 2009 je bila ta avtonomija razširjena in uvedena je bila "samouprava". Danska ohranja pristojnosti na področjih, kot so obramba in monetarne zadeve, ter je med drugim še naprej odgovorna tudi za inšpekcijske preglede v ribištvu. Grenlandski bruto nacionalni dohodek znaša 29.300 EUR na prebivalca (2010), ker pa je treba večino vsakodnevnih dobrin uvažati, ima država znaten zunanjetrgovinski primanjkljaj, ki ga pokriva z nepovratnimi sredstvi, ki jih dobi enkrat letno od Danske.

² Sklep Sveta 2006/526/ES z dne 17. julija 2006 o odnosih med Evropsko skupnostjo na eni strani ter Grenlandijo in Kraljevino Dansko na drugi strani (UL L 208, 29.7.2006). 13. junija 2012 je bilo podpisano dodatno "pismo o nameri", katerega namen je raziskati možnosti za intenzivnejši dialog med EU in Grenlandijo o mineralnih virih.

³ Drugi glavni ribolovni viri so grenlandska morska plošča, trska, rdeči okun, snežni pajek in kapelan; kozice predstavljajo 56 % izvoza ribolovnih virov, preostanek pa morske plošče, rakovice in trske.

⁴ Za primerjavo: v javnem sektorju je 44 % vseh delovnih mest.

Grenlandija ima zelo veliko izključno ekonomsko cono (IEC), ki pokriva 2.184.254 km² in spada v pristojnost Mednarodnega sveta za raziskovanje morja (ICES) (vzhodna Grenlandija) ter Organizacije za ribištvo severozahodnega Atlantika (NAFO) (zahodna Grenlandija). Obe regiji sta zelo bogati ribolovni območji, tudi zaradi hranljivih soli, ki se med taljenjem izločajo iz snega in ledu, kar povzroča močno rast planktona, ki tvori osnovo prehranjevalne verige za več kot 200 različnih vrst rib, školjk in rakov.

Grenlandsko ribiško floto sestavlja 750 večinoma manjših plovil¹, za ribolov in lov pa uporabljajo tudi 1.000 do 2.000 čolnov. Industrijska flota obsega 47 plovil, ki izvajajo ribolovne dejavnosti v IEC in mednarodnih vodah.

Večino grenlandske ribiške predelovalne industrije upravljata dve podjetji, in sicer Royal Greenland A/S, ki je v lasti grenlandske vlade², ter Polar Seafood A/S, ki je v zasebni lasti; obe podjetji upravljata industrijski floti za ribolov kozic.

Sporazum o partnerstvu v ribiškem sektorju med EU in Grenlandijo

Prvi sporazum o partnerstvu v ribiškem sektorju z Grenlandijo je bil sklenjen po njenem izstopu iz Evropske skupnosti leta 1985, da bi Skupnost lahko ohranila svoje tradicionalne ribolovne pravice v zameno za letno plačilo finančnega nadomestila. Sporazum o partnerstvu v ribiškem sektorju med EU in bivšo lokalno vlado Grenlandije je bil sprejet 28. junija 2007³ skupaj s sedanjim protokolom, v katerem so določene letne ribolovne možnosti in finančni prispevki do 31. decembra 2012.

V skladu s sedanjim protokolom je letni finančni prispevek EU znašal 14,3 milijona EUR, od katerih je bilo 22,8 % (3,2 milijona EUR) namenjenih izboljšanju in izvajanju sektorskih ribiških politik. Poleg tega letnega prispevka je bilo zagotovljenih skupno 9,24 milijona EUR kot finančna rezerva za plačilo dodatnih ulovov trske in kapelana plovil EU. Ta dohodek je predstavljal približno 1,3 % letnega državnega proračuna.

Ocena sedanjega protokola

Naknadna ocena Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju z Grenlandijo, ki je bila v imenu Evropske komisije opravljena v prvi polovici leta 2011 in objavljena septembra 2011⁴, vsebuje nekatere ključne ugotovitve o učinkovitosti sedanjega protokola, čeprav v njej ni bilo mogoče upoštevati zadnjih 18 mesecev njegove veljavnosti:

¹ Podatek je iz leta 2007, glej naknadno poročilo Komisije iz leta 2011, stran ii.

² Po velikih poslovnih izgubah v obdobju 2009/10 in poznejši kapitalski injekciji vlade je podjetje leta 2010 ponovno zabeležilo dobiček; vlada trenutno razmišlja o njegovi privatizaciji.

³ Uredba (ES) št. 753/2007.

⁴ "Naknadna ocena sedanjega Protokola k Sporazumu o partnerstvu v ribiškem sektorju med EU in Grenlandijo, končno poročilo" (september 2011), Oceanic Développement & MegaPesca Lda. (Ref.: FPA 35/GRL/11/NC); zadevno obdobje: 2007 do 2010.

- Ulovi so v skladu s sedanjim protokolom znašali 48.502 toni na leto (16.472 ton so ulovila plovila EU, 32.030 ton pa plovila tretjih držav). Letni ulovi plovil EU v grenlandskih vodah so ocenjeni na 0,3 % vseh ulovov EU.
- V zadnjih petih letih so plovila EU izkoristila povprečno 63 % razpoložljivih ribolovnih kvot, vendar pa je ob upoštevanju kvot, prenesenih na tretje države (Norveška, Islandija, Ferski otoki) v okviru dvostranskih izmenjav, celoten izkoristek ribolovnih dovoljenj EU dosegel 90 % razpoložljive kvote.
- V devetih primerih (v obdobju od 2007 do 2011) Grenlandija ni mogla dati na razpolago vseh ribolovnih kvot, določenih v protokolu, zlasti za kapelana (vsa leta), trsko (2010 in 2011) ter grenlandsko morsko ploščo (2011), pri čemer je povprečni letni primanjkljaj znašal 35.530 ton (39 % letne količine). Kompenzacijski mehanizem, ki je Grenlandiji omogočal, da je ponudila alternativne ribolovne možnosti, je deloval dobro za manjša nihanja v razpoložljivosti kvot, toda z njim ni bilo mogoče obvladati "dolga" večjih količin kapelana. Vendar pa se je pogodbenicam uspelo dogovoriti o zadovoljivi obliki kompenzacije.
- Pokazale so se znatne razlike pri uporabi kvot, pri čemer je bilo največje povpraševanje za kozice, morske plošče in trske. Sistem izmenjav kvot med državami članicami je bil dobro izkoriščen in je pomagal vzdrževati stabilne ravni uporabe. V prvih dveh letih so se nekatere flote po poročanjih pritoževale, da so bile kvote sproščene prepozno v letu, kar je preprečevalo učinkovito načrtovanje, vendar je bil zato razvit sistem zgodnejših menjav. Prilovi so bili zelo majhni.
- V zadevnem obdobju je bilo 37 plovil, ki plujejo pod zastavo EU¹, deležnih koristi od sporazuma, pri čemer so bile kvote razdeljene v skladu z načelom relativne stabilnosti.
- Povprečni prihodki², ki so izhajali iz Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju, so letno znašali 45,6 milijona EUR, od katerih je 70 % pripadlo plovilom EU (31,9 milijona EUR), 30 % pa plovilom tretjih držav. Zdi se, da so imele med državami članicami največje koristi Nemčija (42 %), Danska (11 %), Poljska (7 %) in Združeno kraljestvo (4 %).
- Neto koristi zaradi dodane vrednosti so bile ocenjene na 20,3 milijona EUR na leto, kar bi pomenilo, da je bilo razmerje med stroški in koristmi za EU 1,3 (tj. 1,30 € povračila za vsak vložen evro). To je bilo ocenjeno kot pozitiven donos, primerljiv s tistimi, pridobljenimi na podlagi drugih velikih "mešanih" sporazumov.
- Na področju dela je Sporazum o partnerstvu v ribiškem sektorju EU zagotavljal približno 330 zaposlitev na morju za polni delovni čas, kar nakazuje, da je bilo skupno morda približno 500 delovnih mest v EU neposredno odvisnih od ribolovnih možnosti v Grenlandiji.
- Prispevek EU je vključno s podporo sektorju znašal 30 % prodajne vrednosti ribiških proizvodov, ki je bila 286 € na tono. Skupni stroški dostopa do virov so bili razdeljeni med EU in upravljavce flot v razmerju 85:15, torej je javni prispevek primerljiv s tistim iz drugih mešanih sporazumov o partnerstvu v ribiškem sektorju.
- Za Grenlandijo je Sporazum o partnerstvu v ribiškem sektorju ustvaril prihodke iz virov, ki jih drugače morda ne bi mogla izkoristiti, in sicer povprečno 15,8 milijona EUR na leto v finančnih prispevkih, vključno z 1,9 milijona EUR za pristojbine za dovoljenja za

¹ 13 plovil iz Španije, 6 iz Portugalske, 5 iz Nemčije, 4 iz Združenega kraljestva, 3 iz Litve, 2 iz Poljske in Estonije ter 1 iz Danske.

² Podatki o prihodkih temeljijo na cenah rib, objavljenih v Islandiji.

ribolov. Vendar pa sporazum ni ustvaril bistvenih koristi za lokalno gospodarstvo, kot so naložbe v skupna podjetja, zvišanje zaposlenosti na ladjah ali povečanje števila pristankov.

- Program podpore sektorju, ki ga izvaja Ministrstvo za ribištvo, lov in kmetijstvo v skladu s členom 4 Protokola, je imel pozitivne učinke na ukrepe, povezane z raziskavami na področju ribištva, izobraževanjem zaposlenih in nadzorom ribištva, kar je prispevalo k večji vzdržnosti grenlandskega ribiškega sektorja. Vendar pa je v bilo naknadni oceni ugotovljeno, da s programom niso bile uresničene bistvene strukturne prilagoditve obalnega ribištva, saj se zdi, da je bila proračunska podpora uporabljena za naložbe namesto za tekoče odhodke (primer: nakup raziskovalnega plovila).
- Izraženi so bili nekateri pomisleki v zvezi s trajnostjo treh od desetih staležev, zajetih v Sporazumu o partnerstvu v ribiškem sektorju, saj obstajajo nekateri dokazi, da so trska, grenlandska morska plošča (v vzhodni Grenlandiji) in rdeči okun (globokomorski pelagični staleži) izkoriščani netrajnostno. Za druge kvote (kozice v vzhodni Grenlandiji, grenlandsko morsko ploščo v zahodni Grenlandiji, kapelana in snežnega pajka) pa se ocenjuje, da so trajnostno upravljane. Celotni ribiški sektor poroča o nizkih ravneh prilova, prav tako tudi niso opazili nobenih negativnih posledic za ekosistem.

Novi protokol za obdobje 2013–2015

Evropska komisija je na podlagi pooblastila Sveta z dne 19. julija 2011¹ opravila tri kroge pogajanj² z vlado Grenlandije in predstavniki vlade Danske o obnovitvi protokola zaradi izteka veljavnosti sedanjega protokola 31. decembra 2012. Po zaključku teh pogajanj je bil 3. februarja 2012 parafiran nov protokol, ki zajema obdobje treh let³, z začetkom 1. januarja 2013.

V novem protokolu je predviden finančni prispevek EU v znesku 17,85 milijona EUR na leto, kar vključuje:

- (a) letni prispevek za dostop do grenlandske IEC v višini 15,1 milijona EUR. Ta znesek vključuje finančno rezervo v višini 1,5 milijona EUR za nadomestila za dodatne količine vrst, ki jih Grenlandija da na razpolago, in
- (b) posebni znesek v višini 2,74 milijona EUR na leto za podporo in izvajanje sektorske ribiške politike Grenlandije.

Skupni odbor bo na podlagi novega protokola odločil o ribolovnih možnostih za naslednje leto, ob upoštevanju znanstvenih mnenj, previdnostnega pristopa, potreb ribiške industrije in najmanjših količin za ohranjanje grenlandskih ribolovnih dejavnosti. Prispevki lastnikov plovil bodo določeni v obliki fiksnih cen za vsak stalež, kar bo nadomestilo prejšnji sistem

¹ Sprejeto kot točka pod "A" na 3108. seji Sveta (kmetijstvo in ribištvo) 19. julija 2011.

² Septembra 2011 (Ilullissat), novembra 2011 (Bruselj) in od 31. januarja do 2. februarja 2012 (Kopenhagen).

³ Krajši, triletni časovni okvir (za razliko od šestletnega okvira sedanjega protokola) je bil predlagan, da se zagotovi popolna skladnost prihodnjega protokola s prenovljeno SRP in sklepi, ki bodo vplivali na čezmorska ozemlja ali prihodnjo okvirno politiko EU o Arktiki.

dovoljenj.

Če so ribolovne možnosti nižje kot v razpredelnici 1, se od Grenlandije pričakuje, da bo poravnala primanjkljaj. Prilov plovil EU naj bi bil omejen na 10 % ciljnega staleža, razen za severno kozico (prilov omejen na 5 %).

Razpredelnica 1: Raven ribolovnih možnosti v sedanjem in novem protokolu (v tonah na leto)

Sestava staleža	Sedanji protokol		Novi protokol
	2007	2008–2012	2013–2015
Trska (podobmočje NAFO 1)	1000	3500	2200
Pelagični rdeči okun (podobmočja ICES XIV in V ter NAFO 1F)	10838	8000	3000
Pridneni rdeči okun (podobmočja ICES XIV in V ter NAFO 1F)			2000
Grenlandska morska plošča (podobmočje NAFO 1 – južno od 68° severne zemljepisne širine)	2500	2500	2500
Grenlandska morska plošča (podobmočji ICES XIV in V)	7500	7500	4315
Severna kozica (podobmočje NAFO 1)	4000	4000	3400
Severna kozica (podobmočji ICES XIV in V)	7000	7000	7500
Navadni jezik (podobmočje NAFO 1)	200	200	200
Navadni jezik (podobmočji ICES XIV in V)	1200	1200	200
Snežni pajek (podobmočje NAFO 1)	500	500	250
Kapelan (podobmočji ICES XIV in V)	55000	55000	60000
Repaki (podobmočji ICES XIV in V)			100
Repaki (podobmočje NAFO 1)			100
Prilov (podobmočje NAFO 1)	2600	2300	

Zmanjšanje ribolovnih možnosti za nekatere vrste (npr. morsko ploščo v podobmočjih ICES) se sklada z znanstvenimi mnenji za doseg največjega trajnostnega donosa do leta 2015.

V zvezi z drugimi pomembnimi klavzulami novega protokola sta se pogodbenici dogovorili, da bosta spodbujali načela odgovornega ribolova in zagotavljali trajnostno rabo ribolovnih virov v grenlandski IEC.

Protokol vključuje tudi standardne klavzule o začasni prekinitvi in pregledu, ki bi lahko vplivale na plačilo letnega finančnega prispevka, natančneje glede programov podpore iz odstavka 2(b) člena 2, če se sektorska ribiška politika ne izvaja ustrezno ali če se ugotovi, da se kršijo človekove pravice, kot so določene v členu 6 Pogodbe o Evropski uniji, kar pa je v primeru Grenlandije zelo malo verjetno.

Zaključki

Glede na navedeno poročevalec meni, da je sedanji Sporazum o partnerstvu v ribiškem sektorju z Grenlandijo skladen s cilji skupne ribiške politike in načelom trajnostnega ribolova ter da je obema pogodbenicama prinesel velike vzajemne koristi. Prav tako meni, da je pomemben mejnik v sodelovanju med EU in Grenlandijo ter v nordijskem sodelovanju na področju ribolovnih virov, zato priporoča, da se odobri.

Poročevalec je zadovoljen, ker je bilo v pogajanjih zainteresiranim stranem omogočeno, da izrazijo svoja stališča, ker so bila upoštevana znanstvena mnenja in ker novi protokol vključuje poenostavitve številnih tehničnih vprašanj.

Prepričan je, da se bodo pozitivni učinki sektorskih podpornih ukrepov za lokalno gospodarstvo in obalne skupnosti, zlasti v zvezi z lokalnim ustvarjanjem delovnih mest, pokazali v daljšem obdobju in bi jih Komisija zato morala podrobno preučiti ob izteku novega protokola. Prav tako bi moral Parlament dobiti možnost, da podrobneje spremlja celoten postopek izvajanja večletnega programa sektorske podpore.

Zato se od Komisije ponovno zahteva naslednje:

- Komisija naj Parlamentu predloži sklepe sej in poročila skupnega odbora iz člena 10 Sporazuma, večletni sektorski program iz člena 3(2) Protokola ter rezultate letnih ocen;
- predstavnikom Evropskega parlamenta bi moralo biti omogočeno, da kot opazovalci sodelujejo na sejah in pri delu skupnega odbora;
- Komisija naj Parlamentu in Svetu pred pogajanjmi za obnovitev sporazuma predloži pregled o njegovem izvajanju;
- Parlament in Svet bi morala biti pravično obravnavana tako kar zadeva pravico do takojšnje in popolne obveščeniosti kot tudi v zvezi s spremljanjem in ocenjevanjem izvajanja mednarodnih ribiških sporazumov in s pogajanjmi za njihovo revizijo.

Komisijo in Svet opozarja, da odraža zahteva o obveščanju Parlamenta tudi bolj splošno obveznost institucij, da "med seboj lojalno sodelujejo" v skladu s členom 13(2) Pogodbe o Evropski uniji.